

Музей
Голодомору

ПРОБЛЕМА ЕКЗИСТЕНЦІЙНОГО ВИБОРУ ПІД ЧАС ГОЛОДОМОРУ-ГЕНОЦИДУ

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції

Київ-2019

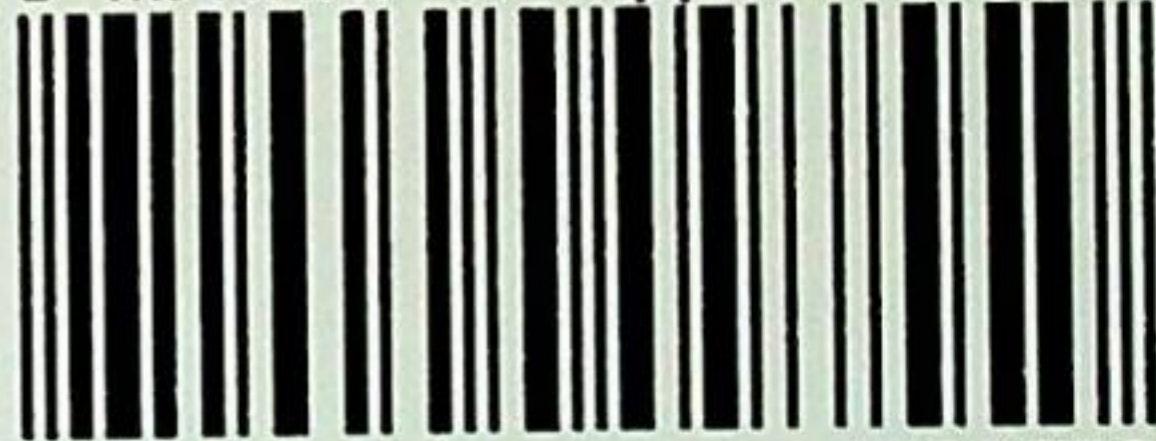
Національний музей Голодомору-геноциду
Інститут дослідження Голодомору
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Фундація Українського Голодомору-геноциду (Чикаго, США)
Всеукраїнська правозахисна організація «Меморіал» імені Василя Стуса
БО «Міжнародний благодійний фонд розвитку Меморіалу жертв Голодомору»
Світовий Конгрес Українців в Україні

**ПРОБЛЕМА
ЕКЗИСТЕНЦІЙНОГО ВИБОРУ
ПІД ЧАС ГОЛОДОМОРУ-ГЕНОЦИДУ:**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
20 листопада 2019 р.

Б-ка ПНПУ ім. К.Д.Ушинського

ПД9755

Київ
Видавництво Марка Мельника
2020

П 78

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Національного музею Голодомору-геноциду
(Протокол № 3 від 10.03.2020 р.)*

Підтримано Фондацією Голодомору-геноциду (США, Чикаго).

Редакційна колегія:

*канд. іст. наук Ірина Батирева,
канд. іст. наук Юлія Коцур, Тетяна Сопронюк, Лілія Шеремета.*

Рецензенти:

*Мовчан Ольга Миколаївна,
доктор історичних наук, професор кафедри історії та археології
Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля;
Лапчинська Ніна Василівна,
директор філіалу «Інститут дослідження Голодомору»
Національного музею Голодомору-геноциду,
заслужений працівник культури України.*

За достовірність викладеної інформації відповідальність несуть автори статей.

П 78

Проблема екзистенційного вибору під час Голодомору-геноциду:
матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
(20 листопада 2019 р.) – Київ: видавець Мельник М. Ю., 2020. – 312 с.

ND 9755

У збірці матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Проблема екзистенційного вибору під час Голодомору-геноциду» проаналізовано, в яких умовах українцям довелося робити екзистенційний вибір, як деформувався внутрішній світ людини, втягнутої у щоденну й шохвилину боротьбу за елементарне виживання, людини, яка бачила навкруг себе муки й смерть найдорожчих їй людей і була нездатною хоч щось вдіяти. Це видання розраховане на істориків, етнологів, краєзнавців, викладачів та всіх тих, хто цікавиться темою Голодомору 1932–1933 років.

**«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К.Д. УШІНСЬКОГО»
БІБЛІОТЕКА**

© Національний музей Голодомору-геноциду, 2020

© Інститут дослідження Голодомору, 2020

© Видавець Мельник М. Ю., право на видання, 2020

ЗМІСТ

Вступне слово	5
Ярослав Калакура. Цивілізаційний підхід у дослідженні свободи вибору в умовах Голодомору-геноциду 1932–1933 рр.	6
Андрій Козицький. «Вибір без вибору»: екзистенційний вимір Голодомору-геноциду	21
Лариса Кушинська. Геноцид та відповідальність в контексті століття	40
Ігор Якубовський. Екзистенційний вибір під час Голодомору: свобода волі чи детерміноване рішення	53
Victoria A. Malko Teachers' Existential Choices during the Holodomor-Genocide / Екзистенційний вибір учителів протягом Голодомору-геноциду	60
Володимир Сергійчук. Українські діти в 1932–1933 роках	80
Інна Шугальова. Етика виховання: готтентотська мораль співробітників дитячих притулків Радянської України в роки Голодомору	109
Наталія Романець. Механізми приховування правди про Голодомор партійно-радянським керівництвом Дніпропетровської області	126
Ірина Дмитришин. Чому Едуард Ерріо нічого не побачив	137
Олександр Ігнатуша, Тетяна Грузова. Дилема екзистенційного вибору духовенства та вірян у роки «Упокорення голодом» (1932–1933 рр.)	152
Світлана Старовойт. Чинники впливу на процес формування вибору українського селянина у переддень Голодомору	163
Віра Аннусова. Голодомор і нищення української родинно-побутової культури.	171

<i>Ігор Шуйський</i> . Українці і торгсин у 1932–1933 роках у творах письменників української діаспори	178
<i>Василь Марочко</i> . Демограф Арсен Хоменко: жертвний вибір долі	187
<i>Тамара Поліщук</i> . Олександр Корж: екзистенційний вибір поета Розстріляного Відродження	193
<i>Віктор Козоріз</i> . Роль комуніста-опортуніста Якова Дробота в порятунку односельців від Голодомору 1932–1933 років	198
<i>Ганна Капустян</i> . «Боялися, що знали, і боялися, що не донесли»	212
<i>Ірина Батирєва</i> . Візуальні образи катів у спогадах людей, які пережили Голодомор	224
<i>Катерина Лук'янець</i> . Екзистенційний вибір низових виконавців хлібозаготівель під час Голодомору за матеріалами районної преси Чернігівської області	243
<i>Тетяна Григоренко</i> . Роль сільських активістів та робітників 25-тисячників у скоєнні злочину Голодомору проти селян Черкащини	254
<i>Ірина Еткіна</i> . Працівники політвідділів МТС — співвиконавців Голодомору на Чернігівщині (на матеріалах південних районів Чернігівської області)	264
<i>Дмитро Байкєніч</i> . Діяльність МТС в Україні як чинник впливу на життя українського селянина напередодні Голодомору	276
<i>Олександр Нікілєв</i> . Колективізація і Голодомор 1930-х рр.: Трагедія в етнонаціональному вимірі (на прикладі долі нацменшин Дніпропетровщини)	284
<i>Анжеліка Васкес Зарате</i> . Висвітлення теми Голодомору в пресі іспаномовних країн	297
<i>Afif Abdel Nour</i> . Learning from the Great Lebanese Famine 1914–1918: A Scientific Approach / Вивчення Великого ліванського голоду 1914–1918 рр.: науковий підхід	309

Науково-популярне видання

Ірина Батирєва, Юлія Коцур
(упорядники)

**ПРОБЛЕМА ЕКЗИСТЕНЦІЙНОГО ВИБОРУ
ПІД ЧАС ГОЛОДОМОРУ-ГЕНОЦИДУ:
Матеріали Міжнародної науково-практичної
конференції 20 листопада 2019 р.**

Редакційна колегія:

канд. іст. наук Ірина Батирєва,
канд. іст. наук Юлія Коцур,
Тетяна Сопронюк,
Лілія Шеремета.

Підписано до друку 10.04.2020.
Формат 60x84 1/16. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 14,4

Видавець: ФОП Мельник М. Ю.

Свідоцтво про реєстрацію суб'єкта видавничої
справи ДК № 5245 від 14.11.2016 р.

melnyk.marko@gmail.com

Видавництво

Марка Мельника

markobook.com

ISBN 978-617-7838-12-7

